

Helduen literatura | ITZULPENEA

Krimenak
Ferdinand von Schirach
Itzulpena: Anton Garikano Iruretagoiena
Erein, 2012

Ceci n'est pas un crime

BETIDANIK pentsatu izan dut nola pasatuko den zigor legeetako abokatu defentsarien lana eta zertan datzaten Justiziaren esparruan aritzen den jende guztiaren eginkizunak.

Zer izan liteke krimena gauzatu duen norbaiten defentsan aritzea? Zer gertatzen da defentsa pertsonalean burututako krimen batez ari garenean? Nola egiaztatu benetako defentsa propioa? Edo, zertan datza defentsa legitimoa? Ferdinand von Schirach (Munich, 1964) juristari esker, argitu ahal izan dut gremio horren funtzionamenduaz neuzkan zenbait zalantza.

Schirachek lan esperientziari heldu dio bere lehen liburuari ekiteko. *Krimenak* izenburuaren azpian biltzen dira esparru pertsonal zein profesionalean idazlea markatu duten hamaika kasu, orain ipuin bilakatuta; *Txelo*, *Summertime*, *Defentsa legitimoa* eta *Berde* izeneko ipuinak hainbat burutazioren giltzarri bilakatu dira niretzat.

Oro har, istorio bilduma honetan ez dugu krimen bat gauzatzaren denetik argitu arteko prozesuaren kontaketa soila aurkituko. Ez behintzat idazleak diotenari erreparatzen badiogu: "Hiltzaile, trafikatzailer, bankuetako lapur eta prostitutei buruz aritzen naiz ni. Bakoitzak bere istorioa du, eta ez dira gure oso desberdinak". Eta, are gehiago, krimenaren ebazpena erruduna aurkitzean datzala uste badugu oker gabilta. Idazleak gogoan du bere buruaz beste egin zuen osabak etengabe errepikatzen ziona: "Gauza gehienak konplikatuak dira, eta errua ere halakoxea da".

Schirach literaturaz baliatu da bere lanbidean topatu dituen pitzadurez mintzatzeko eta, aldi berean, esperientziak gidatua, Justizia egiteari buruz eraiki duen ikuspegi pertsonala irakurlearekin partekatu nahi izan du: "Gizakiaz idazten dut, bere hutsegiteez, bere erruaz eta bere handitasunaz". Eta, ene ustez, ez dago hura baino aitopen literarioagorik.

Gizakiaz ardurutzen diren lanbide gehienak bezala, Justizia ez da frogak=erruduna ekuazio matematiko hutsa bezain zehatza, tartean badira istorioak, gizakiak, bizitzak eta, nola ez, argilunak. Aburu propioetan sartu gabe, pertsonen bizitzaren hariei tiraka egin ez sortu ditu bere istorioak. Zerk bultzatzen du pertsona bat beste bat hiltzera? Zergatik? Ba al da horren justifikazio moralik?

Azkarregi erantzungo diogu azken galderari, eta nik lehena: Ez dago justifikatzerik. Baina erantzun emate kontua baino gehiago, balorazio kontua dela uste dut. *Krimenak* ordaindu beharreko kontua dira baina dena ez da uste eta ikusten dugun bezain argia. ■

Saioa Ruiz Gonzalez

Euskal Herria eta Eire ipuinen uharteak

LIBURUAREN berezko izenburua *Patuaren uhartea* duzu; *Innis Fodhla* gaelikoz. Hala zeritzoten Eireri, Erdi Aroan. Ipuin hauen bilduma W. B. Yeats idazleak (1865-1939); egin zuen. Nobel sariduna 1923an. Ipuinak jasoak izan ziren garaia ideia egin aldera.

Lehenago baina, Wentworth Webster (1828-1907) idazle ingelesak eta euskaltzaleak euskal, ingeles eta gaeliko literatura herrikoia-aren artean antzekotasunak ediren zituen. Herri ipuinetan, alegia.

Ipuinak herrien folklorearen espresibideak izan dira historian, idazleek bilakabide horretan berealdiko transmisioa bete dutelarik.

XXI. gizaldira iritsita, ipuinak itzultzeaz batera, Eireko amamak kontaturiko ipuinak bilakarazi ditu Karlos del Olmo barakaldarrak. Berbarako, Barakaldoko Gorostiza auzoan jaiotako anaia-arrebek ez zuten uste Eiren beste amama zutenik. "Usteak ustel" esan ohi dugu. Kasuon, ustea ipuinen magiaren ongarria bilakatu da.

Ipuin irlandarrak euskal literaturako paisaiaren osagai izatera pasa dira Karlos del Olmoren eskutik. Itzultzailea idazle ere badela esan ohi dugu, itzulpen lana egiterakoan. Bada, kasuon, modu are nabarmenagor.

Mikel Asurmendi

Ipuin irlandarrak
Karlos del Olmo
Hiria, 2012

